

Tatjana Trontelj

O vzporejanju banalnosti

Stala sem na avtobusni postaji medkrajevnega prometa in bila je noč. Mimo je prišel moški, mlajši od mene, se ustavil, mi rekel, da še ne bo avtobusa, in "odplaval" naprej. Ne šalim se, v resnici je odplaval, kajti pri hoji je krilil z rokami in z manjšo moško torbo, kot da je v bazenu. No, ne moremo reči, da ni bil v bazenu, bil je v zračnem bazenu. Tako kot jaz, povezoval naju je umazan, temen zrak. Avtobusa res dolgo ni bilo, pri čakanju ne moremo govoriti o objektivnosti časa, še zlasti, če je noč in če je relativen mraz. Na mraz naj vas opozorim že zdaj, kajti pozneje boste slišali prav od tega mimoidočega moškega, da morava govoriti, da se bova ogrela, ker je mraz.

Ne morem nadaljevati o tem moškem, ki se je pozneje, boste že zvedeli, vendar naj vam to namignem že zdaj, vrnil in čakal z mano, če vam ne omenim nekega pripetljaja pred dnevi.

Stopila sem v njegov lokal. Zdaj vam govorim o drugem moškem, saj veste, moških je veliko, prav tako je tudi veliko srečanj z njimi. Da je bil lokal njegov, sem spoznala iz več detajlov, iz njegovega odnosa do dela in do strank, njegovega lastniškega odnosa do inventarja, njegovega občudujočega razgledovanja po lokalu.

Vrnil se je, moški, ki je prej odplaval mimo. Vrnil se je in čakal z mano. Prvo, kar mi je rekel, je bilo to o avtobusu, da je vedel, da ga še ne bo, da on pozna vozni red itd. Naj vam povem, da avtobusa ni bilo niti še po tem, ko je bil on že prepričan, da bi moral priti.

Lokal je bil majhen, v podhodu nekih blokov in v sosedstvu manjših trgovinic in še enega lokala. Ne vem, zakaj sem prvič v življenju stopila v ta lokal. Po tem predelu mesta res nisem pogosto hodila, v tem podhodu in v njegovem lokalu nisem bila še nikdar. Zunaj je bil mrzel, vetroven zimski dan. Pravkar sem opravila pomembno akcijo. O podrobnostih vam ne bom pripovedovala, kajti to ne bi bilo v interesu akcije. Uspel mi je neke vrste nepričakovan podvig, dobro sem se znašla v slabo poznanem predelu mesta, dobro sem se znašla v stavbi, kamor sem morala po podatke, nikomur nisem bila sumljiva, torej sem stvar izvedla korektno. Imela sem se za uspešno agentko, čeprav je bila zadeva zelo formalna, sem ji jaz pripisala zelo velik pomen. Na lovorikah tega razpoloženja sem stopila v njegov lokal, zelo

samozavestno in z občutkom popolnega zmagovalca. Pričakal me je za točilnim pultom.

Moški je priplaval nazaj. Oblečen je bil toplo in skrbno, v topel moški zimski površnik svetle barve in z moško rjavo torbo v rokah. Oboje je bilo zaprto z zadrgo. Velikost moškega: precejšnja. Grajenost: suhljata, vendar ne brez potrebnih mišičastih oblin na rokah (kolikor se je to dalo presoditi z globinskim pogledom pod površnik). Obraz: prikupen in zmeden, skoraj otroški. Oči: velike in otožne, morda zelene, morda zelenosive, morda sive (ne pozabite, da je bila noč in da sem zaradi vljudnosti morala brzdati svojo radovednost).

V lokal sem stopila kot uspešna agentka. Naročila sem kavo s smetano, klasično, nisem izbirčna. Na točilni pult mi je postavil kozarec vode, sledila je skodelica kave s smetano. Na bližnjo mizico sem si oboje odnesla sama. Začela sem se razgledovati po lokalu. Ni bil prav velik, imel pa je velike steklene površine. Pod stropom sem zagledala majhen ekran. Po vsej verjetnosti je bila kamera. Ni mi bilo jasno, zakaj je kamera na tako vidnem mestu in katero "panoramo" pravzaprav kaže. Skušala sem najti povezave med sliko na ekranu in sliko v lokalu, a je nisem našla. Šele čez čas sem ugotovila, da gre za televizorček in da je na sporedu resničnostni šov. Podobnosti med dogajanjem v lokalu in dogajanjem v tem šovu so bile precejšnje.

Zavedati se morate, da prihajam iz sveta kamer, da prihajam iz sveta, kjer sem ves čas na opazovanju, in da imam poseben odnos do teh naprav.

Pustimo to, pustimo ta lokal in se vrnimo na avtobusno postajo medkrajevnega prometa in k moškemu z otroškim obrazom in žalobnimi očmi. Hotela sem mu dati kompliment, ne samo to, hotela sem zvedeti, kaj v resnici počne, in mu rekla, da je videti kot glasbenik. Mojo trditev je zavrnil. Ni bil glasbenik, res pa je, da je kot najstnik v nekem pankovskem bendu igral kitaro. Oddaljil se je od mene za nekaj metrov in se mi počasi približal, kot da se je pravkar vživel v to nekdanje brenkanje na kitaro. Pri tem je bil videti bistveno mlajši, bil je resnično kot deček. Vprašal me je, kako sem prišla na to misel. Nisem mu mogla odgovoriti, ampak nekako se mi zdi, da so glasbeniki bolj veliki in suhi, da imajo otroški obraz in žalostne oči, da so skratka kot veliki otroci in da si dajejo takt, se premikajo gor in dol, niti minuto niso pri miru. Tudi on je namreč kar naprej "skakal" sem in tja, ampak treba je ponovno poudariti, da je bil mraz in se je verjetno samo ogreval na ta način. Na rokah je imel usnjene rokavice.

Potem sem mu rekla, da je verjetno pisatelj, da deluje kot človek, ki ima o vsaki stvari svoje, zelo svobodomiselnno mnenje, in da si vse to nekam zapisuje, v neke vrste knjigo, ki bo izdana v pravem trenutku. Rekel je, da ni pisatelj,

ampak se ukvarja z latinščino. Nalašč sem mu rekla, da je latinščina vendar mrtev jezik in da se s tem res ne da ukvarjati. Hotela sem ga užaliti, čeprav je s tem podatkom o poznavanju latinščine zrasel v mojih očeh. Nadaljeval je, da je študiral latinščino in zgodovino, da dobro obvlada nemščino, ker ne moreš poznati slovenske zgodovine, če ne poznaš nemščine, da se je še ne tako dolgo tega v Sloveniji govorilo samo nemško in da so o zgodovini Slovencev pisali predvsem Nemci ...

Prekinila sem ga ter skušala narediti kratek povzetek in mu rekla, da ima torej klasično izobrazbo.

Bil je res razgledan. Govorila sva o rumenem tisku – izjavil je, da če bi bila pomembni osebnosti, bi naju lahko takole fotografirali in nastal bi podatek o najinem partnerstvu – o nemoralnosti novinarjev, o dobro plačani igri politikov, o monopolu svetovnih korporacij, o globalnem sistemu, ki se bo sesul, ko bo ljudem prekipelo. Res je imel o vsaki zadevi svoje, zelo izostreno mnenje, vendar je o vsem govoril kot pravi intelektualec, z neke vrste distanco. Obema je bilo tako rekoč vse jasno, a oba sva se strinjala, da se ne splača posegati v zgrešene sisteme, da se bodo tako ali tako zrušili sami, ko bo prišel čas za to. Tudi v nobenem primeru ni deloval kot človek, ki bi lahko na kakršen koli destruktiven način posegel v karkšen koli sistem, imel pa je o vsaki stvari svoje mnenje. Bleščeč intelekt, pa ne samo to, tudi zelo kultiviran in topel, prijazen do ljudi. Mimoidoči, kolikor jih je sploh bilo v tem mrazu, so naju imeli za par. Mimoidočim se je umikal, jih pozdravljaj, jim rekel kako besedo in sočustvoval s starejšo žensko, ki je prišla mimo z berglo.

Nisem prav vedela, ali je govoril z mano zaradi vljudnosti – bila sva vendar dalj časa na isti postaji – zaradi tega, ker bi se sicer dolgočasil, ali ker se je bilo potrebno pogovarjati iz praktičnih razlogov, ker je bil pač mraz in se je bilo potrebno tako ogrevati.

Kaj pa tisti moški za točilnim pultom? Me je zamenjal za mestno inšpektorico? Je bil zato tako pozoren? Vstopila je njegova žena s hčerko. Ogledala sem si obe. Žena je bila mlada, ni še imela trideset let, imela je dovolj privlačno postavo, dolge lase, vendar je dajala vtis skromnosti in preprostosti. Torej dovolj seksi, vendar ne prevzetna. Hčerka je bila neverjetno deška, stara kakih šest let. On me je opazoval, opazoval me je, kako se bom odzvala na njegovo družino. Moram povedati, da me je ves čas opazoval že prej. Ne morem preceniti, ali me je res imel za mestno inšpektorico, ali je opazil moje zanimanje zanj in za njegov lokal in mu je to laskalo, ali sem se mu res zdela zanimiva.

Potem se je zgodilo to, kar se zgodi v takih primerih. Ženska je pogledala mene. Ko je videla, da sem povsem nezanimiva in predvsem prestara za

njenega moža, je pogledala stran in se ni več ozirala za mano. Zazvonil ji je mobilni telefon in odšla je iz lokala. Deklica je od moškega, ki je sedel blizu točilnega pulta, dobila v dar čokolado. Bili so si znanci in on je bil verjetno stalna stranka. Gledala sem tega moškega, bil je v obdobju pravega razcveta, cvetel mu je posel, cvetela mu je družinica, cvetel je tudi sam. Nekako všeč mi je bilo to njegovo obdobje "cvetenja", vedela sem, da je tovrstno obdobje že davno za mano in da samo še ujčkam v sebi izgubljene iluzije. Predstavljala sem si ga v krogu njegovih prijateljev, predstavljala sem si ga v krogu njegove družinice v ljubkem stanovanju, predstavljala sem si ga doma pri starših, kako so ponosni nanj, ker mu je uspelo to z lokalom in z družinico. Lokal je bil poln stvari, ki jih je on verjetno imel rad, bil je lepo urejen in prežet z neko moško toplino. Tudi sam je bil lepo grajen, svetel, malce skodran.

Ne pozabite, da stojim na avtobusni postaji medkrajnega prometa in da se pogovarjam s tistim plavalcem, ki še vedno krili z rokami. Verjetno se tako brani pred mrazom. Ugotovila sva, da imava tako rekoč skupne korenine, da prihajava skorajda z istega konca in da se poznavata že od prej. Jaz sem ga namreč res poznala že prej, njegov obraz mi je ostal v spominu že davno. Jaz imam zgodovinski spomin, čeprav je on tisti, ki je študiral zgodovino. Običajno je pozimi nosil dolg črn plašč. Poznala sem tudi njegovo nekdanje dekle. Rekel je, da sta ravno včeraj govorila po telefonu in da med njima sicer že dolgo ni ničesar več. On se mene ni spominjal.

Razlagal je, da so avtobusi najboljše možno prevozno sredstvo. S tem sem se strinjala, komentirala sem, da je pač res prijetno, da se usedeš in da se pelješ. Ampak avtobusa še zdaj ni bilo.

Spoštovani!

Moj svet se je zožal na svet kamer in na svet opazovanja, izgubila sem smisel za aktivno poseganje v dogajanja.

Pripeljal je avtobus. Moški je nehal kriliti z rokami in dal mi je prednost. Usedla sem se v topel prostor, ljudi ni bilo veliko. Sedla sem k oknu. Prišel je mimo, bil je velik, mi nekaj zamrmral in odšel naprej. Nikdar ne bom zvedela, ali mi je rekel, če sme prisesti, ali mi je rekel, naj mu ne zamerim, ker ne bi več rad govoril z mano. Ne da bi ga sploh razumela, sem mu pokimala in pogledala stran. Mogoče je imel to za znak, da sem ga odklonila. Sicer pa, kdo le bi se ukvarjal z mojim svetom izgubljenih iluzij. Potopila sem se v temino za oknom.

Potem je zazvonil moj mobilni telefon. Klical me je moški iz lokala. Dobil je mojo številko, ni me mogel pozabiti, spremenila sem mu življenje. Stopila sem v

njegov lokal in vse je začelo propadati. Otrok je zbolel, ženska ga je zapustila, lokal mu hoče zapreti mestna inšpekcija. Vse se je zgodilo po tem, ko sem jaz odšla. Nisem mu mogla verjeti, saj sem vendar občudovala njegovo cvetenje, saj nisem bila niti malo škodoželjna. Rekla sem mu, da so te težave prehodne, da je on še mlad in da bo še vse premagal.

Avtobus je kmalu ustavil in izstopila sem skupaj s "plavalcem". Povedal mi je, da je slišal moj pogovor in da noče imeti z mano nobenih stikov. Ali sem jih jaz morda želela imeti? Če sem ga poslušala in mu povedala nekaj neslanosti, to vendar še nič ne pomeni. Ob tem se je velik, kot je bil, nerodno spotaknil. Nisem bila jaz kriva, toda poklical je policijo – le zakaj je klical policijo, če sem jaz človek policije – in mene obtožil za padec. Menil je, da sem človek z negativno energijo, ki povzroči, da se vse okrog njega uniči. To me je zbolelo. Vedela sem, da to ni res. On bo šel lahko domov, ima starše, jaz pa nimam nikogar. Čaka me prazna, mrzla soba z uvelim cvetjem. Kdaj sem že izgubila vse upanje?

Takrat sem ugotovila, da sem za veliko stvari v življenju sama kriva. Da me ljudje ne marajo, ker jih jaz ne maram, da me življenje ne mara, ker ga jaz ne maram.

Ne bom več premišljevala.

"Plavalcu" se ni zgodilo nič hudega, tudi ta moški iz lokala je hitro vse uredil, lokal so mu odprli, ženska se je vrnila in tudi otrok se je pozdravil. Kaj naj storim jaz? Naj odidem na zdravljenje negativnega? Naj čez vse naredim črto in začnem zaupati življenju, svetu, sebi? Me lahko kdo ozdravi notranje surovosti, mojega sovraštva? Bom še kdaj verjela, zaupala?

V tistem času je v moje življenje stopil pravi moški. Ni imel nobenih problemov sam s sabo, ni imel nobenih znakov nezrelosti, bil je sam, tako rekoč pripravljen, da pridem k njemu.

Srečala sva se slučajno.

Pozabljene so bile vse kamere nadzorovanja, pozabljena so bila vsa iskanja.

Vzporejam banalnosti. Imam eno željo, imam željo urediti si svoj prostor, imam željo živeti svoje življenje.

In kje naj začnem? Kako naj odmotam klobčič?

Baje je treba delovati po stopnjah.

Vse je zaradi tega, ker imam v sebi velik čustven primanjkljaj, kamen namesto srca. Ne morem drugače, nikdar nisem bila zaželena, od doma sem bila odgnana dvakrat in v vsaki družbi se počutim kot črna ovca.

O tem pravem moškem ne bom prav veliko razpredala, saj veste, kako gredo prave stvari. Pač se zgodijo. In se je zgodilo.

Vse je bilo v redu, dokler nisem srečala mladega moškega, pol mlajšega od sebe. Srečala sva se, ne boste verjeli, spet na avtobusni postaji, tokrat mestnega prometa, in spet je bila tema. Že od daleč, ko se mi je približeval, se mi je zdel zanimiv. Svetla, odpeta srajca, razvezana kravata, lep, dragocen, mehek suknjič in prav takšne hlače. Obraz, mlad in mehak, so obkrožali mehki, valoviti lasje. Lepotec! Lepotec, z eno besedo. In ta lepotec se je namenil točno k meni in me ogovoril. Bil je prijetno okajen. Govoril je o nekem nastopu pred poslovnimi partnerji, ki ga je uničil z napačno besedo in si tako spodkopal kariero. Kaj sem hotela drugega, kot da sem mu rekla, da je to ena majhna, nepomembna malenkost nasproti karieri, ki ga čaka. Ali je možno, da bi tak človek imel uničeno kariero zaradi ene besede? Saj je vendar lep in mlad in urejen. Brez dlake na jeziku me je vprašal, ali bi se šla z njim mečkat. Mečkat?

No, vidite, tako se stvari odvijajo.

Jaz samo vzporejam banalnosti.

Razmišljam o moških. Ne nameravam razmišljati, razmišljanje poneumlja. Svet je pač zgrajen na napačnih temeljih, če sploh lahko govorimo o kakšnem svetu in kakih temeljih.

Spoštovani!

Prijateljci sem govorila o svojem srečanju z barmanom in mojem srečanju s profe-sorjem, kot sem poimenovala "plavalca".

Skupaj sva začeli načrtovati, kako bi bilo, ko bi šla spet v lokal, kako bi mu povedala, da sem zdaj povsem drugačna, da mu ne nameravam škodovati in podobno. Vedela sem samo nekaj, da bo iz tega zdaj nastalo veliko variant in da jaz nikdar ne bom šla tja, kajti vem, da bi se vse razvijalo v napačno smer.

Tudi za tista morebitna srečanja s profesorjem oziroma "plavalcem" sva iskali variante, ampak pustimo to, tako ali tako je vse uničeno.

Pa vendar, čeprav sem imela pravega moškega, s katerim sem bila srečna, če je ženska z moškim sploh lahko srečna, nisem pozabila niti na lastnika lokala, niti na profesorja, niti na mladega poslovneža. Problem je verjetno v tem, da so oni pozabili name, ker jim nisem pustila tehtnega spomina, vonja parfuma.

Naj vam povem, kaj mi je bilo najbolj všeč pri "plavalcu"? Najbolj všeč mi je bilo to, da je omenjal štopanje in s tem povezano vožnjo z enim "pedrom",

kot se je izrazil. Baje mu je kazal pornografske revije in on ga je ustavil s tem, da mu je rekel, da ga bo mahnil, če ne bo s tem nehal. Spoznala sem, da je res moški kljub neverjetni ljubkosti in otroškosti obraza.

In kaj mi je bilo všeč pri barmanu? Način, kako se je sklonil in kako je skušal z zobmi, s krepkimi in močnimi zobmi, strgati plastično vrečko.

In kaj mi je bilo všeč pri mladem poslovnežu? Predvsem krepkost mlade postave, mehka koža in valoviti lasje.

Na kakih temeljih stoji svet, če sploh stoji? Je imel Freud prav?

Ne pozabite, vzporejam banalnosti.

Dovolj je razglabljanja, dovolj je spominov. Večkrat se mi sanja o teh treh moških. Sanja se mi, da jih vidim skupaj, sanja se mi, da jih vidim posamezno, sanja se mi, da se dobim z vsakim posebej. Ampak to so le sanje. In še dobro, kajti, kako bi jaz lahko imela tri moške poleg enega stalnega, kako bi vse skupaj kombinirala in kako bi vse skupaj zaigrala? Kaj od tega bi zaigrala in kaj bi bilo res?

Spoštovani!

Mislite, da se vse to vidi na kamerah, da se vse to zazna pri res natančnih meritvah? Vidijo kamere človeku v dušo? Bom zaradi tega izgubila službo, bom obveljala za nezanesljivo agentko? Naj povem zdaj kameram in vsem preostalim, da ko je potrebno, sem brez srca. Prisegla sem si, da ne bom ničesar čutila.

Ne skrbite, nobenih sprememb ne bo, samo vzporejam banalnosti.